

Силабус
освітнього компоненту ОК16

Психологічні основи менеджменту

Назва дисципліни:	Психологічні основи менеджменту
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Галузь знань:	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність:	073 «Менеджмент»
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	ОП «Менеджмент організацій та логістика»
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi.kharkov.ua/course/view.php?id=3340
Рік навчання:	2
Семестр:	3 (осінній)
Обсяг освітнього компоненту	3 кредити (90 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра менеджменту
Мова викладання:	українська
Керівник курсу:	Ачкасова Лариса Миколаївна, к.е.н., доцент
Контактний телефон:	+380500841948
E-mail:	lachkas@ukr.net

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою вивчення дисципліни є формування у майбутніх менеджерів системи спеціальних знань щодо психосоціологічних підходів у сучасній управлінській парадигмі; оволодіння сучасними психологічними методами ефективного використання людських ресурсів; розуміння психологічних основ системного управління організаціями; набуття умінь психологічного аналізу внутрішнього й зовнішнього середовища організації і практичних навичок психологічного забезпечення професійної діяльності, прийняття адекватних управлінських рішень.

Предметом вивчення дисципліни є психологічні закономірності управлінської діяльності, психологічних стосунків та поведінки людей в організації, традиційні соціально-психологічні явища (соціально-психологічний клімат, спілкування та ін.); психологія праці.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- сутність основних категорій психології менеджменту та управління;
- суть психологічних явищ організації та взаємозв'язку їх внутрішніх елементів і зовнішнього середовища;
- система соціально-психологічних методів управління;
- зміст соціально-психологічних процесів організації та психологічні технології управління;
- психологічні фактори здійснення мотивування та контролювання;
- психологічні особливості прийняття індивідуальних та групових рішень у менеджменті;

- соціально-психологічна характеристика основних типів організаційних структур управління (лідерство, стилі управління);
- психологія управління конфліктами, а також практична підготовка та формування умінь з таких питань:
 - налагоджування ефективної комунікації у процесі управління;
 - здійснення делегування повноважень;
 - технологія розроблення, прийняття та реалізації управлінських рішень;
 - профілактика та вирішення конфліктів;
 - самоменеджмент;
 - подолання опору організаційним змінам;
 - управління розвитком трудового колективу;
 - оволодіння технологією прийняття адекватних управлінських рішень і практичними навичками щодо психологічного забезпечення професійної діяльності;
 - психологічного аналізу особистостей та між особистісних взаємин у групах;
 - володіння інструментарієм психологічного стимулювання працівників, що передбачає необхідність врахування внутрішнього потенціалу працівника;
 - набуття умінь психологічного аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища організації;
 - визначення засобів оптимального впливу на працівників для створення належного соціально-психологічного клімату в колективі;
 - застосування психологічних методів оцінки персоналу.

В результаті вивчення дисципліни здобувач повинен знати

- законодавчі та системоутворюючі документи, що регулюють професійну діяльність;
- методи пошуку навчальних ресурсів та баз даних, принципів, форм і методів навчання; мати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання;
- зміст та предмет вивчення психологічних основ менеджменту;
- наукові методи, які використовуються у менеджменті;
- психологічні та соціально-психологічні закономірності правотворчої та правозастосувальної діяльності;
- психологічний зміст діяльності менеджера;

вміти:

- грамотно використовувати поняття й категорії психології в дискусіях і рішеннях проблемних завдань і питань;
- оволодіти навиками чіткого формулювання основних понять та категорій, диференціації схожих термінів;
- володіти поняттями щодо структури, завдань і цілей учбової діяльності, особливостей засвоєння знань, умінь і навиків (віковий аспект, інноваційні технології навчання);
- оволодіти постановки проблемних питань по темі;
- користуватися тестовим матеріалом при проведенні дослідження як особистості, так і колективу;
- давати приблизну оцінку психологічного стану співбесідника у момент спілкування;
- у разі необхідності надавати першочергові рекомендації з питань психології;
- використовувати теоретичні знання з юридичної психології у практичній діяльності;
- складати психологічний портрет людини, яка становить професійний інтерес, та виходячи з цього, розробляти лінію своєї поведінки з урахуванням діючого законодавства;

- володіти основними навичками вирішувати конфліктні ситуації конструктивно.

Передумови для вивчення освітнього компоненту: дисципліни «Соціально-політологічні проблеми сучасного суспільства», «Крос-культурний менеджмент».

Компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

СК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.

СК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

Результати навчання:

РН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

РН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

РН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

РН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

РН 10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.

РН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

РН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.

РН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

PH 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	
		очна	заочна
1	ЛК. Теорії особистості	2	0,5
	ПР. Оцінка особистості	2	-
	СР. Виконання завдання для самостійної роботи	10	14
2	ЛК. Особливості поведінки людей різних психологічних типів	2	0,5
	ПР. Визначення психологічного типу людини	2	-
	СР. Виконання завдання для самостійної роботи	10	14
3	ЛК. Психологічні основи формування команди	2	0,5
	ПР. Командна робота (частина 1)	2	1
	СР. Виконання завдання для самостійної роботи	10	14
4	ЛК. Психологічні основи командної праці	4	0,5
	ПР. Командна робота (частина 2)	4	-
	СР. Виконання завдання для самостійної роботи	9	14
5	ЛК. Психологічні особливості міжособистісних комунікацій в управлінській діяльності	4	0,5
	ПР. Психологічні основи комунікацій	4	-
	СР. Виконання завдання для самостійної роботи	9	14
6	ЛК. Тайм менеджмент	2	0,5
	ПР. Планування діяльності керівника	2	1
	СР. Виконання завдання для самостійної роботи	10	14
Разом	ЛК	16	4
	ПР (ЛР, СЗ)	16	2
	СР	58	84

Індивідуальне навчально-дослідне завдання: не передбачене.

Методи навчання, форми та методи оцінювання:

1) словесні:

1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь тощо;

1.2 інтерактивні (нетрадиційні): проблемні лекції, дискусії тощо;

2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій

3) практичні:

3.1 традиційні: практичні заняття, семінари;

3.2 інтерактивні (нетрадиційні): ділові ігри, тренінги, семінари-дискусії, «круглий стіл», аналіз реальних проблем, метод мозкової атаки.

Система оцінювання та вимоги:

Конкретизація, деталізація критеріїв та системи оцінювання з урахуванням специфіки освітнього компонента здійснюється на основі загальних критеріїв, наведених у СТВНЗ 7.1-02:2018 «Положення про організацію освітнього процесу в ХНАДУ»

(https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Ychebotdel/norm_dok/stvnz_7_1_02.pdf) та СТВНЗ 90.1-01:2021 «Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти»

Поточна успішність

1 Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою п'ятибальної шкали оцінок з наступним перерахуванням у 100-бальною шкалу.

2 Оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється на кожному практичному занятті (лабораторному чи семінарському) за п'ятибальною шкалою («5», «4», «3», «2», «1») і заносяться у журнал обліку академічної успішності:

– «відмінно» («5»): здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі знання з відповідної теми або навчальної дисципліни, основні положення;

– «добре» («4»): здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

– «задовільно» («3»): здобувач в основному опанував теоретичні знання навчальної теми, або дисципліни, орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові питання, не має стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточність у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою професією;

– «незадовільно» («2», «1»): здобувач не опанував навчальний матеріал теми (дисципліни), не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

3 Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою. Здобувач вищої освіти має отримати оцінку з кожної теми.

3.1 Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

3.2 Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання, виконання та оформлення практичної роботи.

3.3 Лабораторні заняття оцінюються якістю виконання звітів про виконання лабораторних робіт.

3.4 Семінарські заняття оцінюються якістю виконання індивідуального завдання/реферату.

4 Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як середньоарифметична сума балів за кожне заняття, за індивідуальну роботу, поточні контрольні роботи за формулою:

$$K^{поточ} = \frac{K1 + K2 + \dots + Kn}{n},$$

де $K^{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю;
 $K1, K2, \dots, Kn$ – оцінка успішності n -го заходу поточного контролю;

n – кількість заходів поточного контролю.

Оцінки конвертуються у бали згідно шкали перерахунку (таблиця 1).

Таблиця 1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100-бальна шкала	4- бальна шкала	100- бальна шкала
5	100	4,45	89	3,90	78	3,35	67
4,95	99	4,4	88	3,85	77	3,3	66
4,9	98	4,35	87	3,80	76	3,25	65
4,85	97	4,3	86	3,75	75	3,2	64
4,8	96	4,25	85	3,7	74	3,15	63
4,75	95	4,20	84	3,65	73	3,1	62
4,7	94	4,15	83	3,60	72	3,05	61
4,65	93	4,10	82	3,55	71	3	60
4,6	92	4,05	81	3,5	70	від 1,78 до 2,99	від 35 до 59
						повторне складання	
4,55	91	4,00	80	3,45	69	від 0 до 1,77	від 0 до 34
4,5	90	3,95	79	3,4	68	повторне вивчення	

Поточний контроль реалізується у формі опитування, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, правильності виконання практичних завдань та розрахунків, у тому числі запланованих на самостійне опрацювання, захист індивідуального завдання (есе, реферату тощо).

Здобувач накопичує бали протягом семестру за виконання завдань, виступи на заняттях, участь у дискусіях, а також за виконання контрольних робіт (таблиця 2).

Таблиця 2 – Розподіл балів з дисципліни за 100-бальною шкалою

Види робіт	T1	T2	T3	T4	T5	T6	Оцінка в балах
Виступ, участь у дискусії на лекційних заняттях	5	5	5	5	5	5	30
Захист практичних робіт	5	5	5	5	5	5	30
Індивідуальна самостійна робота (підготовка презентації, есе, реферату тощо)	20			20			40
Сума балів за ЛК, ПР, СР							100
Контрольна робота 1	100				-		100

Контрольна робота 2	-	100	100
Середньоарифметична оцінка поточного контролю			100

Підсумкове оцінювання

1 Підсумковий контроль знань здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється у формі заліку.

2 Здобувач вищої освіти отримує залік з дисципліни за результатами поточного оцінювання. Середня оцінка за поточну діяльність конвертується у бали за 100-бальною шкалою, відповідно до таблиці перерахунку (таблиця 1).

Здобувачі вищої освіти, які мають середню поточну оцінку з дисципліни нижче ніж «3» (60 балів), на останньому занятті можуть підвищити свій поточний бал шляхом складання тестів з дисципліни.

3 Умовою отримання заліку є:

- відпрацювання всіх пропущених занять;
- середня поточна оцінка з дисципліни не нижче «3» (60 балів).

4 Результат навчання оцінюється:

- за двобальною шкалою (зараховано/не зараховано) згідно з таблицею 3;
- за 100-бальною шкалою (для диференційованого заліку) відповідно до таблиці

4.

Таблиця 3 – Шкала переведення балів у національну систему оцінювання

За 100-бальною шкалою	За національною шкалою
від 60 балів до 100 балів	зараховано
менше 60 балів	не зараховано

Таблиця 4 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80-89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
75-79	Задовільно		C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74			D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60-66			E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0-34			F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

5 Із метою мотивації здобувачів до активного та якісного виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру до загальної підсумкової оцінки можуть бути додані заохочувальні бали. Мотивація здобувачів застосовується за умови

виконання ними всіх видів навчальної роботи, які передбачені робочим навчальним планом підготовки здобувачів і робочою програмою з навчальної дисципліни.

6 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

6.1 Додаткові бали додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність.

6.2 Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

– призові місця з дисципліни на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;

– призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;

– участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів;

– участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях здобувачів та молодих вчених – 12 балів;

– участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів;

– участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;

– виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

6.3 Кількість балів за індивідуальні завдання здобувача не може перевищувати 20 балів.

7 Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів. Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни визначається згідно зі шкалою, наведеною в таблиці 4.

Політика курсу:

– курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;

– освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;

– самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;

– усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;

– якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;

– під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ»

(https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobroch_1.pdf),

«Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат»

(https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85_1_01.pdf),

«Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ»

(https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf).

– у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;

– списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Рекомендована література:

1. Загальна психологія : підручник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, В. Огороднійчук та ін. – К. : Либідь, 2015. – 464 с.
2. Короткий психологічний словник / [авт. тексту В. І. Войтко] – К. : Вища школа, 2006. – 191 с.
3. М'ясоїд П. А. Загальна психологія: навчальний посібник / П.А.М'ясоїд. – К. : Вища школа, 2021. – 487 с.
4. Максименко С. Д. Загальна психологія / С. Д. Максименко. – К. : «Центр навчальної літератури», 2014. – 272 с.
5. Основи психології : підручник / За заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. – К. : Либідь, 2012. – 632 с.
6. 4. Копець Л. В. Психологія особистості / Л. Копець. – К.: Вид. дім —КиєвоМогиллянська академіяll, 2017
7. 4. Баранівський В.Ф., Боднар А.Я., Терещенко Л.Ф. Ненормативні прояви психіки: теорія та практика.— К.: Вид-во ТОВ „ІНТЕРСЕРВІС”, 2010. — 208 с.
8. 5. Баранівський В.Ф., Терещенко Л.Ф. Психологія та педагогіка — К.: Паливода А.В., 2009. — 224 с.
9. Копець Л.В. Класичні експерименти в психології: Навч. посібник. — К.: Вид. Дім „Києво-Могиллянська академія”, 2010. — 283 с
10. Коноваленко Ст.А. Психологія менеджменту https://stud.com.ua/87406/menedzhment/psihologiya_menedzhmentu
11. Katzenbach J. R., Smith D. K. The Wisdom of Teams: Creating the High-performance Organization. NY: Harper Business, 2004. P. 84..p
12. 15 найефективніших технік тайм-менеджменту. URL: <https://para.school/blog/management/15-tehnik-tajm-menedzhmenta>
13. Berger S. A. The Five Ways We Grieve: Finding Your Personal Path to Healing After the Loss of a Loved One. Boston : Shambhala Publications, Inc, 2019. – 300 p.
14. Dohrenwend B.P. The role of adversity and stress in psychopathology: Some evidence and its implications for theory and research / B.P. Dohrenwend // Journal of Health and Social Behavior. – 2010. – Vol. 41. – P. 1-19.
15. Duncan B. The Founder of Common Factors: A conversation with Saul Rosenzweig / B.Duncan // Journal of Psychotherapy Integration. – 2002. – Т. 12. – P. 10–31
16. Hatzenbuehler M.L. How does sexual minority stigma “get under the skin”? A psychological mediation framework / M.L. Hatzenbuehler // Psychological Bulletin. – 2019. – Vol.135. – P. 707-730
17. Kübler-Ross E. On Grief and Grieving: Finding the Meaning of Grief Through the Five Stages of Loss / E. Kübler-Ross, D.Kessler. – Simon & Schuster Ltd, 2015. – 256 p.
18. Meyer I.H. Prejudice and discrimination as social stressors / I.H. Meyer. – In I.H. Meyer and M.E. Northridge (Eds.), The Health of Sexual Minorities. Washington, DC: APA, 2017. - 310 p.
19. Peterson C. Character Strengths and Virtues. A Handbook and Classification / C.Peterson, M.Seligman. N.Y.: Oxford University Press, 2014. – 480 p.

20. Schkade J.K. Perspectives in Human Occupation / J.K.Schkade, S.Schultz. – Ch.Brasic Royeen (eds), Lippincott Williams & Wilkins, Baltimore, MD, 2013. – P.181-221
21. Worden W. Grief Counseling and Grief Therapy, Fourth Edition: A Handbook for the Mental Health Practitioner / J. William Worden. – Springer Publishing Company, 2018. – 328 p.

Додаткові джерела:

1. Дистанційний курс: <https://dl2022.khadi.kharkov.ua/course/view.php?id=3340>
2. Національна бібліотека України ім. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
3. Освіта.ua. Менеджмент. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/management/>
4. Центр фінансово-економічних наукових досліджень. Бібліотека. URL: http://www.economics.in.ua/p/blog-page_45.html
5. Навчальні матеріали онлайн. URL: <https://pidru4niki.com/menedzhment/>; <https://pidru4niki.com/marketing/>
6. <https://textbook.com.ua/marketing>
7. <http://eclib.net/21/index.html>
8. <http://www.management.com.ua/marketing/mark165.html>
6. TRADING ECONOMICS. URL: <https://tradingeconomics.com>
7. Офіційний сайт державної служби статистики України [Електронний ресурс]. URL: <http://ukrstat.gov.ua>
8. Офіційний сайт департаменту статистики Організації Об'єднаних Націй [Електронний ресурс]. URL: <http://unstats.un.org/unsd/default.htm>
9. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку та торгівлі України. URL: <http://me.kmu.gov.ua>
10. Офіційний сайт Світового економічного форуму. URL: <http://www.weforum.org>
11. Психологічні тести он-лайн. URL: <https://www.idrlabs.com/ua/test.php>

Розробник силабусу навчальної
дисципліни, д.е.н., доц.

Лариса АЧКАСОВА

Завідувач кафедри
менеджменту, д.е.н., проф.

Оксана КРИВОРУЧКО